

متن پرسش

با سلام خدمت استاد محترم: متن زیر را در اینترنت خواندم: با بررسی تأثیر عشق در مراحل مختلف سلوک عرفانی به این نتیجه می‌رسد که بر اساس دیدگاه کارکردگرایانه، عشق مجازی سبب لطافت درون و آن نیز عامل ورود به سلوک عرفانی است؛ در اوایل سلوک، عشق مجازی آزمونی برای سنجش میزان پایبندی سالک به شریعت است؛ شریعتی که شاهراه طریقت است. در اواسط سلوک، عشق مجازی سبب گذر سالک از کثرات به وحدت است. برای عارف اصلی که به مقام جمع الجمعی رسیده، عشق مجازی سبب تعدیل عشق ربانی و آنگاه راه یابی او از مقام فنا به مقام بقاست. در نهایت سالک می‌تواند در هر مرحله از مراحل سلوک عرفانی عشق مجازی را تجربه کند که به لحاظ ماهوی و دلیل ظهور متمایز از مقامات مافوق و مادون است. سوالم اینجاست که دیده‌ام افرادی را که بسیار ایمان و اخلاص بالایی دارند، و احتمالاً در موقعیت عشق حقیقی باید باشند، چون نور ایمان حاصل عشق حقیقی است، ولی باز هم عشق مجازی در مسیر آزمایش‌های آنها قرار می‌گیرد. آیا علتش همان توضیحات بالا هست؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: عشق مجازی یعنی دل‌دادگی به زیبایی‌ها و خوبی‌ها در مظاهر عالم، که نمونه‌ی آن را در مردم نسبت به شهید حاج قاسم سلیمانی ملاحظه کردید. و در همین رابطه از جناب مولوی داریم: «مهر خوبان در میان جان‌نشان / جان مده‌إلا به مهر دل‌خوشان».

البته باید بین عشق مجازی و موضوعات جنسی تفاوت قائل شد در آن صورت، دل‌دادگی به جنس مخالف هم مسیری می‌شود برای اُنس با حقیقت و جناب مولوی در این رابطه این‌چنین می‌فرماید: عاشقی گر زین سر و گر زان سر است / عاقبت ما را بدان سو رهبر است. موفق باشید